

ΠΑ.ΚΕ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4.5 γ

**Περιβάλλοντα διερεύνησης και ανακάλυψης για τη
Γλώσσα**

Διδάσκουσα: Ιωάννα Κίτσου

ΕΡΓΑΣΙΑ
του

Κωνσταντίνου Ταλαμπίρη, pake37@uom.gr

ΤΙΤΛΟΣ

«Δημιουργία λήμματος»

ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Φεβρουάριος 2008

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

1.1. ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Μαθαίνω να συντάσσω ένα λήμμα για το λεξικό

1.2. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Ελληνική Γλώσσα, Ιστορία, Φυσικές Επιστήμες, Φυσική Αγωγή

1.3. ΤΑΞΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

Ε' - Στ' Δημοτικού

1.4. ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ Α.Π.Σ. ΚΑΙ ΤΟ Δ.Ε.Π.Σ.

ι) Ελληνική Γλώσσα - Γενικά

Οι μαθητές θα ασκηθούν να διακρίνουν τις λέξεις, με βάση την καταγωγή, τη μεταφορική τους χρήση και τα συμφραζόμενα. Παράλληλα θα εξοικειωθούν με την πολυσημία των λέξεων, καθώς και με τη διαχρονική πλευρά της γλώσσας, στο βαθμό που αυτή αντανακλάται στη σύγχρονη διάστασή της (Υπ.Ε.Π.Θ., 2003: 3747).

Ελληνική Γλώσσα - Ειδικά

Έκφραση: Ως ομιλητές οι μαθητές, ασκούνται στο να συζητούν μεταξύ τους, γύρω από τα κείμενα και τα δεδομένα, έτσι ώστε να αναλύουν και να αξιολογούν τις πληροφορίες που τους δίνονται. Ο λόγος τους θα πρέπει να είναι αποτελεσματικός, έτσι ώστε να διατυπώνουν ερωτήματα, να απαντούν, να εξηγούν και να επιχειρηματολογούν με ακρίβεια και αυτοπεποίθηση (Υπ.Ε.Π.Θ., 2003: 3751).

Γραφή: Τα παιδιά θα ασκηθούν, να αναζητούν και να εντοπίζουν την πληροφορία που χρειάζονται μέσα από ένα κείμενο που τους δίνεται. Επίσης θα εξοικειωθούν να μετασχηματίζουν ένα κείμενο, σε διαφορετικό είδος λόγου και για διαφορετικό σκοπό, ενώ παράλληλα θα παράγουν γραπτά κείμενα με νοηματική πληρότητα και σαφήνεια στη διατύπωση (Υπ.Ε.Π.Θ., 2003: 3756).

Λεξιλόγιο: Ο μαθητής αντιλαμβάνεται βαθμιαία το ρόλο του γλωσσικού, αλλά και του εξωγλωσσικού περιβάλλοντος, στον προσδιορισμό της σημασίας των λέξεων. Συνειδητοποιεί τον πολύσημο χαρακτήρα των λέξεων και τη λειτουργία της πολυσημίας. Διαπιστώνει, ότι με την παραγωγή και τη σύνθεση δημιουργούνται χιλιάδες λέξεις. Εξοικειώνεται με τη διαχρονική πλευρά της γλώσσας, στο βαθμό που αυτή αντανακλάται στη σύγχρονη διάστασή της. Επιχειρεί εμπειρικούς ορισμούς λέξεων. Διαπιστώνει ότι το κατάλληλο λεξιλόγιο διευκολύνει την κατανόηση και την αποτελεσματική επικοινωνία, ενώ παράλληλα εμπλουτίζει το λεξιλόγιό του με λέξεις

που εκφράζουν ειδικούς όρους και ανήκουν σε άλλα επιστημονικά πεδία (Υπ.Ε.Π.Θ., 2003: 3765).

ii) Ιστορία – Γεωγραφία – Φυσική Αγωγή

Σε σχέση με αυτά τα διδακτικά αντικείμενα, οι μαθητές επιδιώκεται να γίνουν ικανοί, να χρησιμοποιούν τις συγκεκριμένες λεκτικές μορφές με ακρίβεια, προκειμένου να μπορούν να επικοινωνούν με σαφήνεια, κατά τη μελέτη θεμάτων σχετικών με την Ιστορία, τη Γεωγραφία και τη Φυσική Αγωγή (Υπ.Ε.Π.Θ., 2003: 4201).

2. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Το λήμμα ενός λεξικού, ως περιληπτικό κείμενο, χαρακτηρίζεται από νοηματική πυκνωση, λεκτική συνοπτικότητα και πληροφοριακή πληρότητα. Για να εξασφαλισθούν τα τρία αυτά στοιχεία, πρέπει να γίνουν ποικίλης φύσης μετασχηματισμοί στο πληροφοριακό υλικό των μητρικών κειμένων. Οι μετασχηματισμοί αυτοί είναι υψηλού επιπέδου διαδικασίες, που δυσκολεύουν πολύ τους μαθητές, διότι τους ωθούν να κινηθούν γνωστικά, γλωσσολογικά και γλωσσικά στα όριά τους. Με τον τρόπο αυτό, το παρόν σενάριο συμβάλλει στην ανάπτυξη της σκέψης, της γλώσσας και της σχολικής γνώσης (Ματσαγγούρας, 2001: 467).

3. ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

i) Γνωστικό Υπόβαθρο του Σεναρίου

Το γνωστικό υπόβαθρο του σεναρίου, περιλαμβάνει αρκετές περιοχές του επιστητού, όπως η γλώσσα, η ιστορία, οι φυσικές επιστήμες και η φυσική αγωγή. Ο κοινός παρονομαστής που συνδέει τα παραπάνω, είναι η αναζήτηση, η αξιολόγηση η επεξεργασία, η αποκωδικοποίηση πληροφοριών, στις διάφορες πηγές πληροφόρησης, γλωσσικές και μη (Υπ.Ε.Π.Θ., 2003: 3770).

ii) Ενοιολογικό υπόβαθρο του σεναρίου

Το σενάριο κατασκευάστηκε, προκειμένου να επιτρέψει την οριζόντια μετάβαση, από τον ένα γνωστικό τομέα στον άλλο, γεγονός, που παρέχει τη δυνατότητα στους μαθητές, να συνειδητοποιήσουν τους διεπιστημονικούς κοινούς τόπους, τις συναρτήσεις, αλλά και τις διαφοροποιήσεις που επεξεργάζεται το ειδικό περιβάλλον του κάθε γνωστικού πεδίου (Ματσαγγούρας, 2002: 173).

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δίνεται η ευκαιρία στο μαθητή, να συναντήσει μια έννοια σε πολλά γλωσσικά και εξωγλωσσικά περιβάλλοντα, να αντιληφθεί τις σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ των επιστημονικών πεδίων της γλώσσας, της φυσικής

και του αθλητισμού, ενώ παράλληλα ευαισθητοποιείται στο να εκτιμά τη γλωσσική ποικιλία.

iii) Στόχοι του Σεναρίου

Μετά την παρακολούθηση του σεναρίου, οι μαθητές θα είναι σε θέση:

Σε επίπεδο γνώσεων

- Να μετασχηματίζουν το πληροφοριακό περιεχόμενο σε ανώτερο επίπεδο αφαίρεσης και γενίκευσης.
- Να προωθούν την κατανόηση και την ένταξη των πληροφοριών σε λειτουργικά νοητικά σχήματα.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων

- Να αναλύουν, να κατηγοριοποιούν, να συγκρίνουν, να αξιολογούν κείμενα και να προβαίνουν σε νοητικές αναγωγές και συσχετίσεις.
- Να ενεργοποιούν και να εφαρμόζουν τις παραπάνω δεξιότητες στην πράξη, με σκοπό την κατανόηση του αρχικού κειμένου τον εντοπισμό των κύριων σημείων και το μετασχηματισμό των σημείων αυτών, σε σχήματα διαφορετικού επιπέδου (Ματσαγούρας, 2001: 475).

iv) Προαπαιτούμενες γνώσεις

Οι μαθητές, είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση του λεξικού στην καθημερινή σχολική πρακτική. Έχουν αντιληφθεί πώς είναι δομημένο και γνωρίζουν ποιες πληροφορίες μπορούν να αναζητήσουν σ' αυτό. Επίσης, είναι ικανοί στην επεξεργασία κειμένων και στην άντληση πληροφοριών, ενώ παράλληλα μπορούν να δομούν κείμενο με νοηματικές ενότητες και παραγράφους (Υπ.Ε.Π.Θ., 2003: 3760).

Τέλος, αρκετοί απ' αυτούς έχουν αναπτύξει ικανοποιητικά, δεξιότητες στη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή.

4. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Το προϊόν που θα παραχθεί από την παρούσα δραστηριότητα, οργανώνεται και εκφράζεται μέσα από έννοιες κρίσεις γενικεύσεις και σχήματα, που αποτελούν τις κυριότερες από τις μορφές έκφρασης τις οποίες χρησιμοποιεί η κριτική σκέψη.

Κι αυτό γιατί, οι μορφές αυτές αποτελούν τους μόνους τρόπους, για να διασφαλισθεί η συνοπτικότητα η πυκνωση και η πληρότητα που αποτελούν και τους στόχους του σεναρίου (Ματσαγούρας, 2001: 470).

Με βάση τα παραπάνω, μπορεί να οριοθετηθεί το πλαίσιο της διδασκαλίας. Οι θεωρητικές αρχές του πλαισίου αυτού, αναγνωρίζουν τις δυνατότητες των μαθητών

για ενεργητική επεξεργασία των δεδομένων, καθώς και την εποικοδομητική φύση της μάθησης. Για το λόγο αυτό, δίνουν έμφαση στην ενεργή διαδικασία οικοδόμησης νοημάτων και σημασιών. Ο δάσκαλος στην όλη αυτή διαδικασία, διευκολύνει παρά κατευθύνει τη δραστηριότητα, κατά την επεξεργασία των δεδομένων (Σολωμονίδου, 2006: 38).

5. ΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της δραστηριότητας εξαρτάται από το επίπεδο των μαθητών, τον αριθμό τους, την τυχόν προηγούμενη εμπειρία τους σε ανάλογες δραστηριότητες, καθώς και από το βάθος στο οποίο επιλέγει να προχωρήσει ο εκπαιδευτικός.

Στο σενάριο που παρουσιάζεται, θεωρήθηκε ότι:

- α) Η δραστηριότητα θα πραγματοποιηθεί την ώρα της «ευέλικτης ζώνης».
- β) Το βοηθητικό υλικό και τα φύλλα εργασίας, θα προετοιμαστούν από το δάσκαλο.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, υπολογίζεται, ότι θα χρειαστούν 2 με 4 διδακτικές ώρες. Σε άλλες παραλλαγές του σεναρίου, που παρουσιάζονται σε επόμενη ενότητα, το σενάριο μπορεί να έχει μικρότερη, αλλά και μεγαλύτερη διάρκεια.

6. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

Για την οργάνωση της τάξης, θα χρησιμοποιηθεί το ομαδοσυνεργατικό μοντέλο. Οι ομαδοσυνεργατικές διδασκαλίες, επιφέρουν θετικά αποτελέσματα, τόσο στη σχολική μάθηση, όσο και στη γενικότερη ανάπτυξη του παιδιού, ιδίως στους τομείς της κοινωνικής και της γνωστικής ανάπτυξης.

Η τάξη θα οργανωθεί σε ομάδες εργασίας των δύο με τριών ατόμων, οι οποίες θα λειτουργήσουν συνεργατικά, έτσι ώστε οι μαθητές να επεξεργάζονται από κοινού τα δεδομένα τους.

Τα μέλη των μικροομάδων θα αναλάβουν τη διεξαγωγή όλων των φάσεων της διδασκαλίας, αξιοποιώντας το διδακτικό υλικό με τη διακριτική καθοδήγηση του εκπαιδευτικού (Ματσαγγούρας, 2003: 433).

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

i) Ερώτημα

Κατά την είσοδο των μαθητών στην τάξη μετά από το διάλειμμα, συνήθως αναλύεται από τα παιδιά το παιχνίδι ποδοσφαίρου, που έχει προηγηθεί. Ο δάσκαλος

παίρνοντας αφορμή από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, επικεντρώνεται, στη λέξη «εστία», που συχνά αναφέρουν οι μαθητές. Στη συζήτηση που θα ακολουθήσει, αρκετά από τα παιδιά μπορεί να αναφέρουν κι άλλες σημασίες της λέξης, που έχουν συναντήσει σε γραπτά κείμενα, ή έχουν ακούσει στον προφορικό λόγο.

Στο σημείο αυτό, ο δάσκαλος ρίχνει την ιδέα, να διερευνήσουν περισσότερο τη λέξη αυτή και να ανακαλύψουν κι άλλες κρυμμένες σημασίες της. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, ο δάσκαλος προτείνει να εργαστούν ως συντάκτες ενός λεξικού. Για να προκαλέσει μάλιστα το ενδιαφέρον ανακοινώνει στους μαθητές, ότι θα χρησιμοποιηθούν στη δραστηριότητα αυτή και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές του σχολείου.

Στο στάδιο αυτό, σκοπός μας είναι, οι μαθητές να ενστερνισθούν το σενάριο, ώστε οι δραστηριότητες που θα τους αναθέσουμε στη συνέχεια, να μη γίνονται μηχανικά, αλλά να αποκτήσουν προσωπικό νόημα και για τους ίδιους. Για το λόγο αυτό και η λέξη που επιλέγεται έχει άμεση σχέση με τα ενδιαφέροντά τους.

Παράλληλα η μετάδοση της κεντρικής ιδέας του σεναρίου με τη μορφή ενός ανοικτού ερωτήματος, που αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν οι μαθητές, ενθαρρύνει την αυτενέργειά τους.

ii) Πλαίσιο

Καθορίζουμε ποιες πληροφορίες θα δώσουμε στους μαθητές ώστε:

- α) Να τις χρησιμοποιούν σ' όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας, προκειμένου ν' αντλήσουν απ' αυτές το απαραίτητο υλικό.
- β) Να κατανοήσουν τι τους ζητά το σενάριο.
- γ) Να αντιληφθούν τη σημασία της εργασίας και τη μέθοδο που θα ακολουθηθεί.

iii) Δραστηριότητες

Ο δάσκαλος πριν από το μάθημα προετοιμάζει τα φύλλα εργασίας. Τα φύλλα είναι έντεκα στον αριθμό. Τα πρώτα οκτώ περιέχουν αποσπάσματα από σώματα κειμένων από τις εφημερίδες «Μακεδονία» και «Τα Νέα», καθώς επίσης από τα διδακτικά βιβλία του Γυμνασίου.

Κάθε φύλλο εργασίας περιλαμβάνει κείμενα που αποτυπώνουν μία από τις σημασίες του λήμματος «εστία» που θέλουμε να διερευνήσουμε.

Τα δύο φύλλα εργασίας, που αναφέρονται στην «εστία» του φακού και του κατόπτρου, δεν περιέχουν σώματα κειμένου, αλλά εικόνες που αναπαριστούν την έννοια γραφικά. Το τελευταίο φύλλο εργασίας είναι κατασκευασμένο με τέτοιο

τρόπο, ώστε εκεί οι μαθητές να συνθέσουν τις πληροφορίες που μάζεψαν και να προβούν στη σύνταξη του λήμματος.

Κατά την έναρξη της δραστηριότητας, ο δάσκαλος μοιράζει το πρώτο φύλλο εργασίας στα παιδιά. Δε δίνει στις ομάδες, όλα τα φύλλα, αλλά προχωρεί σταδιακά, αφού σιγουρευτεί, ότι η κάθε ομάδα συμπλήρωσε τη σημασία της λέξης, στο φύλλο που επεξεργάστηκε. Παράλληλα, ο εκπαιδευτικός παρέχει υλικό με τη βοήθεια του λογισμικού παρουσιάσεων Power Point. Στη φόρμα του λογισμικού αυτού, έχει κατασκευάσει μια σειρά διαφανειών, όπου ο μαθητής μπορεί να ανατρέξει προκειμένου να λάβει βοήθεια, για να ολοκληρώσει τη εργασία του. Η βοήθεια που του δίνεται, μπορεί να έχει διάφορες μορφές. Σε μερικές διαφάνειες επισημαίνονται οι «λέξεις κλειδιά», ενώ σε άλλες, η σημασία της λέξης παρουσιάζεται σε μορφή εικόνας.

Στο φύλλο εργασίας, τα παιδιά διαβάζουν τα κείμενα. Σε κάθε κείμενο εντοπίζουν τα σημαντικά στοιχεία, τα σημειώνουν πάνω στο κείμενο και τα καταγράφουν. Στη συνέχεια, κρίνοντας λογικά καταγράφουν την άποψη τους με τη μορφή ολοκληρωμένων προτάσεων κι όχι με τη μορφή μεμονωμένων λέξεων. Στο τέλος του φύλλο εργασίας, συγκεντρώνουν τις επιμέρους προτάσεις, τις συνθέτουν και γράφουν τη σημασία του λήμματος.

Μια σημαντική διαφοροποίηση παρουσιάζεται στα φύλλα εργασίας σχετικά με την εστία του φακού και του κατόπτρου. Εκεί ο μαθητής εργάζεται αντίστροφα, αφού πρώτα δει το σχέδιο στο φύλλο εργασίας και γράψει τη σημασία που θεωρεί σωστή, μπορεί να ανατρέξει στο λογισμικό, ώστε να δει τα αποσπάσματα από τα σώματα κειμένου. Η μετατροπή αυτή έγινε για λόγους πρακτικούς, αλλά και παιδαγωγικούς. Ο πρακτικός λόγος ήταν, ότι στα σώματα κειμένου που είχαμε στη διάθεσή μας, περιέχονταν και ο ορισμός του λήμματος που θέλαμε να ανακαλύψουν τα παιδιά Παράλληλα χρησιμοποιούμε αυτόν τον τρόπο, γιατί είναι ενδεδειγμένη η χρήση των εικόνων, ως υλικό στήριξης των μαθητών στην παραγωγή λόγου (Ματσαγγούρας, 2001: 217).

Στο τέλος της διαδικασίας, οι μαθητές συγκεντρώνουν τα φύλλα εργασίας και μεταφέρουν τα συμπεράσματά τους στο τελευταίο φύλλο όπου παρουσιάζονται όλες οι χρήσεις του λήμματος «εστία». Συμπληρωματικά οι μαθητές μπορούν να προσθέσουν συνώνυμα ή παράγωγα της λέξης. Στο τέλος μπορούν επαληθεύσουν τ' αποτελέσματα που βρήκαν συγκρίνοντάς τα με το λήμμα ενός επίσημου λεξικού.

Στο σημείο αυτό, μπορούμε να επισημάνουμε το ρόλο της τεχνολογίας στην εφαρμογή του σεναρίου. Το λογισμικό που χρησιμοποιούμε, κατασκευάστηκε για να προσφέρει βοήθεια στο μαθητή υπό τη μορφή έτοιμων πληροφοριών τις οποίες, όταν χρειάζεται, μπορεί να τις χρησιμοποιήσει. Φυσικά, το λογισμικό αυτό υποβαθμίζει τη κοινωνική διάσταση της μάθησης, τις πραγματικές καταστάσεις επικοινωνίας, όπως και το δημιουργικό ρόλο του δασκάλου (Κουτσογιάννης, 2005).

Για το λόγο αυτό, μια παραλλαγή του σεναρίου, όπως παρουσιάζεται σε επόμενη ενότητα, προβλέπει τη χρήση, από τους ίδιους τους μαθητές, του «Ηλεκτρονικού Περιβάλλοντος Λεξικού του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη». Το περιβάλλον αυτό έχει τα χαρακτηριστικά αυτού που αποκαλείται συνήθως διερευνητικό λογισμικό. Δηλαδή δίνει τη δυνατότητα διερεύνησης ερωτημάτων και αναζήτησης απαντήσεων. Δεν είναι στατικό, αφού δεν υπάρχουν έτοιμες προαποφασισμένες απαντήσεις, όπως συμβαίνει με τα κλειστά περιβάλλοντα· είναι ανοιχτό, αφού δεν υπάρχουν συγκεκριμένες πορείες που πρέπει να ακολουθηθούν, και ο κάθε δάσκαλος και μαθητής μπορεί να επιλέξει το είδος και το περιεχόμενο της έρευνας που επιθυμεί (Κουτσογιάννης, 2005).

iv) Τελικό προϊόν

Το σενάριο οδηγεί στην παραγωγή ενός τελικού κειμένου από τους μαθητές. Το κείμενο αυτό προσομοιάζει με αυτό ενός ανάλογου λήμματος σ' ένα αρκετά ενημερωμένο και καλό λεξικό.

Τέλος το προϊόν αυτό της εργασίας λειτουργεί ως επιστέγασμα της μάθησης και συμβάλει στην ικανοποίηση για την ολοκλήρωση μιας σύνθετης εργασίας.

Ωστόσο είναι επίσης σημαντικό, το τελικό προϊόν να μην απορροφά όλη την ενέργεια των μαθητών σε βάρος της ουσιαστικής διερεύνησης.

9. ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ

Το σενάριο μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλες παραλλαγές, ανάλογα με την επινοητικότητα και τη φαντασία του κάθε εκπαιδευτικού που θα αποφασίσει να το εφαρμόσει. Βασική παράμετρος που πρέπει να ληφθεί υπόψη για την τροποποίηση του σεναρίου, είναι το επίπεδο εξοικείωσης των μαθητών στην διαδικασία που προαναφέρθηκε, αλλά και στην αναζήτηση πληροφοριών σε ηλεκτρονικές πηγές.

Στην παρούσα φάση, μπορούμε να αναφέρουμε δύο παραλλαγές του σεναρίου. Η πρώτη σχετίζεται με την οργάνωση της τάξης, μιας και οι ομάδες των

μαθητών μπορούν να ασχολούνται με διαφορετικές λέξεις κι όχι με μία, όπως στο παράδειγμα, έτσι ώστε να έχουμε περισσότερα αποτελέσματα.

Αν ο χρόνος που διαθέτουμε είναι λίγος, κάθε ομάδα μπορεί να ασχοληθεί με μια μόνο σημασία μιας λέξης, έτσι ώστε σε σύντομο χρόνο να έχουμε περισσότερα αποτελέσματα. Με τον τρόπο αυτό άλλωστε, τα παιδιά εξασκούνται περισσότερο στην ομαδική δουλειά, όπως και στη σύνθεση ενός συλλογικού έργου.

Τέλος, το σενάριο θα έπαιρνε την ιδανική μορφή του, αν τα παιδιά από μόνα τους, ανακάλυπταν τις πηγές στο διαδίκτυο και στα σώματα κειμένων και συνέτασσαν με ελάχιστη παρέμβαση του δασκάλου, τα λήμματα στο λεξικό.

10. ΥΛΙΚΑ

Για την υλοποίηση του σεναρίου, οι μαθητές θα χρησιμοποιήσουν:

- φύλλα εργασίας που έχει προετοιμάσει ο δάσκαλος
- σχολικό λεξικό
- Το λογισμικό παρουσιάσεων Power Point με τη χρήση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή
- βιβλία, που βρίσκονται στην τάξη και προσφέρουν δυνατότητες στο μαθητή, να ολοκληρώσει την εργασία του
- Ηλεκτρονικό Περιβάλλον Λεξικού του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη

11. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κουτσογιάννης, Δ. (2005). Η πολυτροπική θεωρία της επικοινωνίας ως εργαλείο για την αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού. Στο: Σέμογλου, Ο. (Επμ.), *Πρακτικά του Συνεδρίου "Εικόνα και Παιδί"* (σελ. 621- 632). Θεσσαλονίκη Διαθέσιμο στο Δικτυακό τόπο: http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/bibliographies/edu_soft/01.html#toc006 (16.2.2008)

Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, (1998). *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Διαθέσιμο στο Δικτυακό τόπο: http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html (16.2.2008)

- Ματσαγγούρας, Η. (2001). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη
- Ματσαγγούρας, Η. (2002). *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση – Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη
- Ματσαγγούρας, Η. (2003). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. τ.Β.: Στρατηγικές Διδασκαλίας – Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg
- Σολωμονίδου, Χ. (2006). *Νέες τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία – Εποικοδομητισμός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Υπ.Επ.Θ.- Π.Ι., (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο πλαισιο σπουδών Προγράμματα Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για την Υποχρεωτική Εκπαίδευση τ. Α΄*. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο

1^ο Φύλλο Εργασίας1η. Σημασία:

Οι σπουδαιότεροι επίσημοι θεοί της ρωμαϊκής πολιτείας ήταν: ο Ιανός, ο θεός της κύριας πύλης της Ρώμης, που αποδιδόταν με δύο πρόσωπα, η Εστία, η θεά της ιερής φωτιάς της πόλης, ο Ζευς με ανάλογες ιδιότητες με αυτές που του απέδιδαν οι Έλληνες και ο Άρης, θεός της βλάστησης και του πολέμου.

Ιστορία Α΄ Γυμνασίου

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Η Εστία αρχικά και για μεγάλο χρονικό διάστημα δεν είχε άγαλμα. Οι λατρευτές αρκούντο να θυσιάζουν σ' αυτήν πάνω στον βωμό, που έκαιγε το Ιερό Πυρ της Θεάς, όπως και στο Ιερό αυτής στην Ερμιόνη. Η Ιερά Εστία θεωρείτο ως φυσικό άγαλμα της Θεάς. Οι αρχαίοι αναφέρουν πως υπήρχε άγαλμα της Εστίας στο Πρυτανείο των Αθηνών, επίσης στην Ολυμπία το οποίο αποδίδεται στον Γλαύκο τον Αργείο.

Περιοδικό «Διπετές»

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Σύγκρινε τις προτάσεις που έγραψες και ολοκλήρωσε την άποψή σου:

.....

2^ο Φύλλο Εργασίας2η. Σημασία:

α) Στα παραδοσιακά τζάκια, η εστία είναι ανοιχτού τύπου, από πυρότουβλα, και η τιμή της κυμαίνεται από 350 έως 587 ευρώ, ενώ στα ενεργειακά είναι κλειστού τύπου, με κατάλληλο πυρίμαχο τζάμι, κατασκευασμένη από πυρότουβλα ή μαντέμι και ξεκινάει από 587 αλλά μπορεί να ξεπεράσει και τα 1.470 ευρώ, ανάλογα με το είδος της.

Εφημερίδα «Τα Νέα»

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

β) «Είναι ενδεικτικό ότι η παραγγελία και η τοποθέτηση ενός παραδοσιακού τζακιού (εστία, επένδυση και εργασία) κυμαίνεται μεταξύ 1.170 και 1.620 ευρώ, όσο δηλαδή κοστίζει και σε έναν κτίστη», λέει ο κ. Αλέξανδρος Νικολόπουλος από το εμπορικό τμήμα της ΒΙΕΤ.

Εφημερίδα «Τα Νέα»

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

γ) Πρόκειται για τζάκια (με εστία από πυρότουβλα ή μαντέμι) τα οποία μετατρέπουν σε θέρμανση έως και το 75% από τη θερμική ενέργεια που παράγει το ξύλο, έναντι μόλις 10% των συμβατικών.

Εφημερίδα «Τα Νέα»

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

δ) Τα μυκηναϊκά ανάκτορα έχουν πιο απλό σχέδιο από τα μινωικά. Αποτελούνται από έναν προθάλαμο που βλέπει στην αυλή και από το κύριο

δωμάτιο που έχει μεγάλη κυκλική εστία στο κέντρο και είναι ο χώρος υποδοχής (τύπος μεγάρου). Γύρω υπάρχουν άλλοι δευτερεύοντες χώροι κατοικίας των ηγεμόνων

(Ιστορία Α΄ Γυμνασίου)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Σύγκρινε τις προτάσεις που έγραψες και ολοκλήρωσε την άποψή σου:

.....
.....
.....
.....

3^ο Φύλλο Εργασίας3η. Σημασία:

Κατά την περίοδο που οι αδελφοί μας της Μικράς Ασίας και του Πόντου διωγμένοι από τις πατρογονικές τους εστίες είχαν καταφύγει στην μητέρα πατρίδα και οι περισσότεροι στην Θεσσαλονίκη μας για να βρουν καταφύγιο εγκατασταθήκαν στους συνοικισμούς της Καλαμαριάς και της Τούμπας, όπου τους παραχωρήθηκε πρόχειρη στέγη σε παράγκες και παραπήγματα.

(Εφημερίδα «Μακεδονία»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Το ελληνικό στοιχείο, που κατά την αρχαιότητα κατοικούσε στη Σικελία και τη Ν. Ιταλία (Μεγάλη Ελλάς), ενισχύθηκε κατά τον 7ο και τον 8ο αι. με μετοικεσίες πληθυσμών από την Ελλάδα εξαιτίας των σλαβικών επιδρομών. Στις αρχές του 10ου αι. οι Άραβες ολοκλήρωσαν την κατάκτηση της Σικελίας. Στο Βυζάντιο απέμεινε η Ν. Ιταλία. Σικελιώτες, που εγκατέλειψαν τις εστίες τους μπροστά στις αραβικές επιθέσεις, πύκνωσαν το ελληνικό στοιχείο της περιοχής.

(Εφημερίδα «Μακεδονία»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Η μετανάστευση ήταν πάντα από τα σημαντικότερα γνωρίσματα της ιστορίας της ανθρωπότητας. Το ανθρώπινο είδος δεν εμφανίστηκε διαμιάς στον πλανήτη. Οικιοθελώς η όχι, εκατομμύρια άνθρωποι εγκατέλειψαν τις εστίες τους για έναν άλλο τόπο

(Νέα Ελληνικά Επαγγελματικού Λυκείου)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Σύγκρινε τις προτάσεις που έγραψες και ολοκλήρωσε την άποψή σου:

.....
.....
.....
.....

Φύλλο Εργασίας

4η. Σημασία:

Η χθεσινή πυρκαγιά εκδηλώθηκε λίγο μετά τις 8.00 το πρωί στο δωμάτιο 523 της εστίας, δίπλα από την κλινική "Κυανός Σταυρός". Ο μουσουλμάνος φοιτητής από την Ξάνθη Μεχμέτ Αλί Μπαϊράμ, ο οποίος μένει στην εστία από το 2003 και σπουδάζει στην Παιδαγωγική σχολή, μόλις είχε φύγει από το δωμάτιό του. Λίγα λεπτά αργότερα φλόγες και πυκνοί καπνοί κάλυψαν το διάδρομο του πέμπτου ορόφου. Οι φοιτητές των διπλανών δωματίων πετάχτηκαν από τα κρεβάτια τους και προσπάθησαν να σβήσουν τη φωτιά με νερό και πυροσβεστήρες.

(Εφημερίδα «Μακεδονία»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Κάτω από την πίεση του εκρηκτικού προβλήματος στέγασης που αντιμετωπίζουν οι σπουδαστές του ΤΕΙ Καβάλας, η διοίκηση του ιδρύματος εντείνει τις προσπάθειές της για τη δημιουργία φοιτητικών εστιών, προκειμένου να καλύψει στο μέγιστο βαθμό την ολοένα και αυξανόμενη ζήτηση.

(Εφημερίδα «Μακεδονία»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Δωρεάν διακοπές σε εργατοϋπαλλήλους και συνταξιούχους, δελτία αγοράς βιβλίων, εισιτήρια για θεάματα καθώς και εκδρομές (ακόμη και στην Κύπρο) περιλαμβάνει το φετινό πακέτο των παροχών του Οργανισμού Εργατικής Εστίας.

(Εφημερίδα «Τα Νέα»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Επίσης για οικονομική ενίσχυση, ευχαριστεί θερμά την κ. Αικατερίνη Δώδου για 50.000 δρχ. και την οικογένεια του κ. Αποστόλου Καμφορίδη που προσέφερε 50 κιλά καρύδια για τις ανάγκες της Παιδικής Εστίας του ΑΤΠ.

(Εφημερίδα «Τα Νέα»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Κάλυψη από τον κρατικό προϋπολογισμό των παροχών όλων των συντάξεων της Εστίας Ναυτικών.

(Εφημερίδα «Τα Νέα»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Σύγκρινε τις προτάσεις που έγραψες και ολοκλήρωσε την άποψή σου:

.....

5^ο Φύλλο Εργασίας5η. Σημασία:

α) Αξίζει να σημειωθεί πως η καταπολέμηση των κουνουπιών για την ευρύτερη περιοχή του δήμου Σουφλίου είναι αρκετά δύσκολη υπόθεση αφού οι πρωτογενείς εστίες, τα σημεία δηλαδή εκκόλαψης των ενοχλητικών εντόμων βρίσκονται στους ορίζοντες της Τουρκίας.

Φέτος θα εφαρμοστεί το πρόγραμμα, που αφορά την εξόντωση των κουνουπιών στις δευτερογενείς εστίες, που βρίσκονται σ' ολόκληρο το νομό Έβρου. Από την εφαρμογή αυτού του προγράμματος, αναμένεται να υπάρξουν θετικά οφέλη ενώ μελετάται η κοινή αντιμετώπιση του θέματος με την Τουρκία από την επόμενη χρονιά.

(Εφημερίδα «Μακεδονία»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

β) Η αρμόδια υπηρεσία του δήμου Θεσσαλονίκης άρχισε εδώ και δύο ημέρες την εφαρμογή σε ένα ειδικό πρόγραμμα κατεδάφισης κτισμάτων που βρίσκονται σε κοινόχρηστα ή δημοτικά οικοπέδα, ή έχουν χαρακτηριστεί επικινδύνως ετοιμόρροπα και αποτελούν εστίες ρύπανσης που απειλούν τη δημόσια υγεία.

(Εφημερίδα «Μακεδονία»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

γ) Οι τουρκικές αρχές εξέφρασαν την πεποίθηση πως περιορίστηκε η εξάπλωση της γρίπης των πτηνών που έχει στοιχίσει τη ζωή σε τέσσερις ανθρώπους, επισημαίνοντας πως καμιά εστία δεν έχει εντοπιστεί τις τελευταίες ημέρες.

(Εφημερίδα «Μακεδονία»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

δ) Χτισμένος στις δυσπρόσιτες βουνοπλαγιές της Ιερής Δίκτης, υπήρξε ιδανικό καταφύγιο από την περίοδο διάλυσης του κρητομικηναϊκού

κόσμου και συγχρόνως το ορμητήριο επαναστατών, εστία διαρκούς αντίστασης κατά των Βενετών και των Τούρκων κατακτητών στους αιώνες που ακολούθησαν.

(Εφημερίδα «Μακεδονία»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

ε) Η καταστροφή στην Πάρνηθα από την πλευρά του Αυλώνα είναι τεράστια, αν και οι κύριες εστίες της πυρκαγιάς έχουν τεθεί υπό έλεγχο

(Εφημερίδα «Τα Νέα»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

ζ) Έτσι, τα πνευματικά κέντρα της Ιταλίας (Βενετία, Φλωρεντία, Πάδοβα κ.ά.) έγιναν εστίες μόρφωσης και ανταλλαγής ιδεών των Κυπρίων, των Κρητικών και των Επτανησίων, οι οποίοι στη συνέχεια μεταλαμπάδευαν τα φώτα της παιδείας στις ιδιαίτερες πατρίδες τους.

(Ιστορία Β΄ Γυμνασίου)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Σχηματική αναπαράσταση: Προσπάθησε να αποτυπώσεις με σχήμα στο χάρτη, το περιεχόμενο του ζ) κειμένου.

Σύγκρινε τις προτάσεις που έγραψες και ολοκλήρωσε την άποψή σου:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6° Φύλλο Εργασίας

6η. Σημασία:

Σε ένα μαγειρικό σκεύος (κατσαρόλα) ρίξτε ενάμισι λίτρο νερό της βρύσης και μισό λίτρο πάγο, που είχατε βάλει από το βράδυ στην κατάψυξη. Στη συνέχεια βάλτε το χέρι σας και δοκιμάστε τη θερμοκρασία του. Ακολούθως τοποθετήστε το στην εστία της ηλεκτρικής κουζίνας για 10 λεπτά και ξαναδοκιμάστε τη θερμοκρασία του. Θα διαπιστώσετε ότι, παρ' όλο που το έχετε βάλει στο αναμμένο «μάτι» και το ζεσταίνετε για 10 λεπτά, η θερμοκρασία του παραμένει η ίδια.

(Φυσική Β' Τάξη Επαγγελματικού Λυκείου)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Τα μαγειρικά σκεύη και το περιεχόμενό τους έχουν συνήθως τη θερμοκρασία του περιβάλλοντος ενώ στην ηλεκτρική εστία η θερμοκρασία αυξάνεται λόγω μετατροπής της ηλεκτρικής ενέργειας σε θερμότητα. Με τον ίδιο τρόπο εξηγείται η ψύξη του φαγητού όταν "κλείσουμε το μάτι της κουζίνας". Το φαγητό και το μαγειρικό σκεύος βρίσκονται σε υψηλότερη θερμοκρασία από ότι ο ατμοσφαιρικός αέρας που τα περιβάλλει.

(Φυσική Α' Λυκείου)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Επάνω σε μια ηλεκτρική εστία θέρμανσης βράζει μια κατσαρόλα με νερό.

(Φυσική Β' Γυμνασίου)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

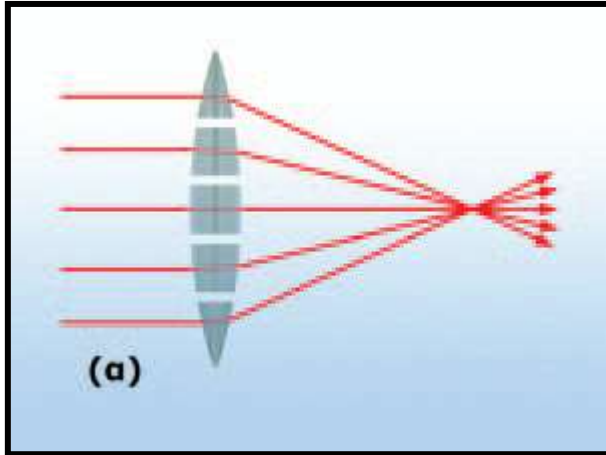
.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Σύγκρινε τις προτάσεις που έγραψες και ολοκλήρωσε την άποψή σου:

.....

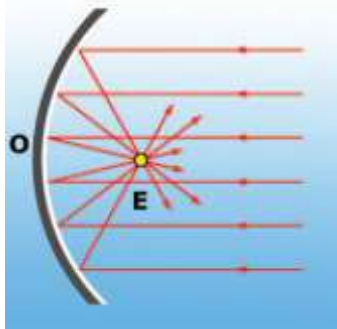
7^ο Φύλλο Εργασίας7^η Σημασία

Στην εικόνα παριστάνεται ένας φακός. Οι κόκκινες γραμμές είναι ακτίνες φωτός.

(Φυσική Γ' Γυμνασίου)

Παρατήρησε προσεκτικά την παραπάνω εικόνα περίγραψε την στο συμμαθητή σου βρείτε την εστία και προσπαθήστε να γράψετε τη σημασία της λέξης.

.....
.....
.....

8^ο Φύλλο Εργασίας8η. Σημασία:

Στην εικόνα παριστάνεται ένα κάτοπτρο.
Οι κόκκινες γραμμές είναι ακτίνες φωτός.

Στην Αρχαία Ολυμπία, το άναμμα (αφή) της
Ολυμπιακής φλόγας γίνεται με κάτοπτρα

(Φυσική Γ' Γυμνασίου)

Παρατήρησε προσεκτικά τις παραπάνω εικόνες, περίγραψε τες στο
συμμαθητή σου βρείτε την εστία και προσπαθήστε να γράψετε τη σημασία της
λέξης.

.....
.....
.....

9^ο Φύλλο Εργασίας9η. Σημασία:

Η χώρα μας έχει την υψηλότερη σεισμικότητα απ' όλες τις άλλες χώρες της Δυτικής Ευρασίας. Έτσι, στον ευρύτερο ελληνικό χώρο γίνεται, κατά μέσο όρο, ένας επιφανειακός σεισμός (με βάθος εστίας μικρότερο των 20 χιλιομέτρων) μεγέθους 6 ή μεγαλύτερος κάθε ένα εξάμηνο και στο Νότιο Αιγαίο ένας σεισμός ενδιάμεσου βάθους (με βάθος εστίας μεταξύ 20 και 180 χιλιομέτρων) του ίδιου μεγέθους κάθε 5 χρόνια.

(Εφημερίδα «Τα Νέα»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Το μέγεθος του σεισμού είναι αρκετά υψηλό για να αποτελεί προάγγελο μεγαλύτερου, εκτιμά ο καθηγητής Γεωλογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, κ. Ευθύμιος Λέκκας, που περιγράφει στα «ΝΕΑ» τις βασικές παραμέτρους της σεισμικής δόνησης, η οποία, σύμφωνα με τις πρώτες πληροφορίες που συγκέντρωσε, έγινε αισθητή μέχρι την Αίγυπτο. Ο κ. Λέκκας πιστεύει ότι το εστιακό βάθος είναι αρκετά μεγάλο (της τάξεως των 50 χλμ.) και γι' αυτό τον λόγο θεωρεί ότι δεν θα υπάρξουν πολλές ή μεγάλες μετασεισμικές ακολουθίες.

(Εφημερίδα «Τα Νέα»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Ο σεισμός των 6,5 Ρίχτερ της προηγούμενης Κυριακής στο Λεωνίδιο προκάλεσε ελάχιστες ζημιές σε σχέση με το μέγεθός του, ακριβώς λόγω του μεγάλου εστιακού βάθους (περίπου 85 χλμ.). Ωστόσο, το μεγάλο βάθος του επικέντρου ενός σεισμού δεν σημαίνει ότι δεν θα έχει συνέπειες. «Δεν πρέπει να περνάμε το μήνυμα ότι οι σεισμοί ενδιάμεσου βάθους είναι ακίνδυνοι», λέει ο κ. Σπυράκος. «Από τη διεθνή εμπειρία γνωρίζουμε ότι σε περίπτωση σεισμών ενδιάμεσου βάθους άνω των 7 Ρίχτερ, οι επιπτώσεις σε πολυώροφα κτίρια μπορεί να είναι ιδιαίτερα δυσμενείς, ακόμη και σε αποστάσεις 200 και πλέον χιλιομέτρων από το επίκεντρο.

(Εφημερίδα «Τα Νέα»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

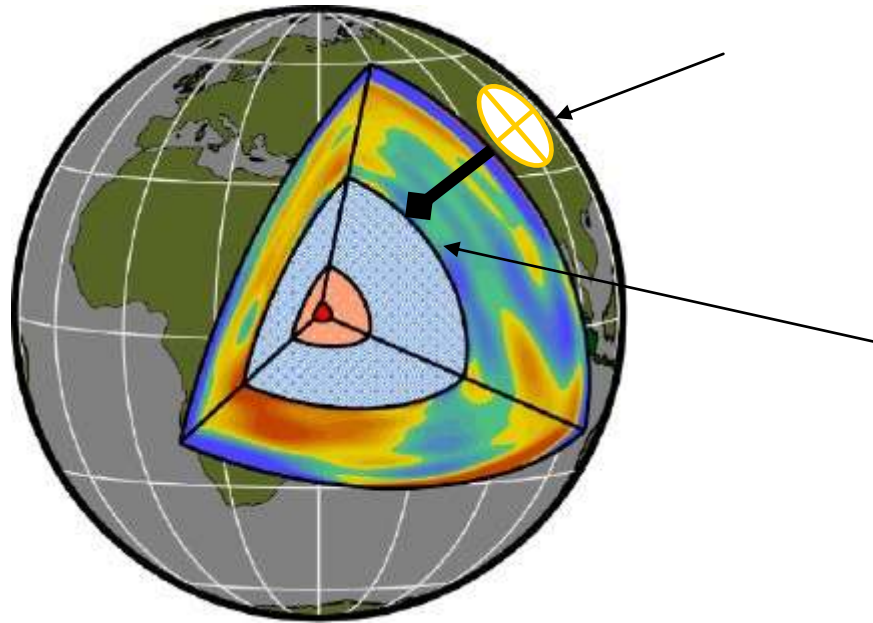
.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Σχηματική αναπαράσταση:

Στην αναπαράσταση της γης που υπάρχει γράψε δίπλα στα βέλη ποιες λέξεις που αναφέρονται στα κείμενα ταιριάζουν. Αυτό θα σε βοηθήσει να γράψεις τη σημασία που έχει η λέξη «εστία».

Σύγκρινε τις προτάσεις που έγραψες και ολοκλήρωσε την άποψή σου:

.....

.....

.....

10ο Φύλλο Εργασίας

10η. Σημασία:

Στο εντός έδρας παιχνίδι με τον ΠΑΟΚ, όταν σε διάστημα πέντε λεπτών "σημάδεψε" το δοκάρι, νικήθηκε σε τετ-α-τετ από τον Φερναντέζ και πλάσαρε άουτ σε κενή εστία, καθώς και το τελευταίο στο Περιστερί, όταν βρέθηκε απέναντι από τον Μιχαηλίδη, αλλά το πλασιέ που επιχείρησε κατέληξε δίπλα από το αριστερό δοκάρι.

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Σε κόρνερ του Γιαννακόπουλου, ο Μπερμούδες "έπιασε" κεφαλιά η μπάλα χτύπησε στο οριζόντιο δοκάρι και οι Ζε Ελίας, Αλεξανδρής δεν μπόρεσαν να παραβιάσουν την εστία της Παναχαϊκής.

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Παρ' ότι το πρώτο 45λεπτο δεν είχε ιδιαίτερες συγκινήσεις, χρειάστηκε ο Διονύσης Χιώτης στο 45' να πεταχτεί στη δεξιά γωνία του για να κρατήσει ανέπαφη την εστία του σε σουτ του Μπονάκι.

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Το κατάφεραν μόλις στο 11' όταν από εκτέλεση φάουλ του Μπασινά, ο Κυργιάκος βρέθηκε στο δεξί δοκάρι, με κεφαλιά γύρισε την μπάλα και ο Ολιζαντέμπε σε κενή εστία δεν δυσκολεύτηκε να ανοίξει το σκορ.

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:

.....

- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:

.....

Ο Ντεγιάνοφ προσπάθησε δύο φορές να παραβιάσει την εστία του Μιχαηλίδη (στο 52' και στο 61') χωρίς επιτυχία, ενώ στο 62' ο Οφορίκουε έκανε το σουτ, ο Μιχαηλίδης δεν συγκράτησε τη μπάλα, αλλά ο Νουαφόρ από κοντά δεν μπόρεσε να στείλει τη μπάλα στα δίχτυα.

(Εφημερίδα «Μακεδονία»)

- Κύκλωσε και γράψε τις λέξεις κλειδιά:
.....
- Γράψε την άποψή σου για τη σημασία της λέξης:
.....

Σύγκρινε τις προτάσεις που έγραψες και ολοκλήρωσε την άποψή σου:

.....
.....
.....

11^ο Φύλλο Εργασίας

εστία (γένους:)

1^η Σημασία:

2^η Σημασία

3^η Σημασία:

4^η Σημασία:

5^η Σημασία:

6^η Σημασία:

7^η Σημασία:

8^η Σημασία:

9^η Σημασία:

10^η Σημασία:

Παράγωγα:

Σύνθετα: